

УДК 37.01:355.233 (477)

Олексій Михайлович ТОГОЧИНСЬКИЙ,
*кандидат педагогічних наук, доцент, начальник Департаменту
по роботі з персоналом Державної пенітенціарної служби України,
м. Київ*

ОБҐРУНТУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ОРГАНІВ ВНУТРІШНІХ СПРАВ

У статті представлено результати аналізу й узагальнення наукових праць щодо шляхів формування соціальної компетентності курсантів ВНЗ МВС України, запропоновано для формування цієї професійно важливої властивості передбачити відповідне конструювання змісту навчального матеріалу, забезпечувати мотивацію до навчальної діяльності майбутніх офіцерів ОВС щодо формування соціальної компетентності, застосовувати сучасні активні методи навчання, підтримувати сприятливе для формування соціальної компетентності соціально-психологічне середовище та забезпечувати суб'єкт-суб'єкту взаємодію викладачів і курсантів.

Ключові слова: *соціальна компетентність, педагогічні умови, методи, взаємодія, курсанти.*

Постановка проблеми у загальному вигляді. У наш час взаємодія представника правоохоронних органів з різними категоріями населення під час виконання завдань професійної діяльності має досить складний характер та потребує розвинутих особистісних якостей, поєднаних в інтегративне поняття “соціальна компетентність”. Розвиток

цього виду компетентності дозволяє правоохоронцю ефективно налагоджувати міжособистісну взаємодію, впливати на співрозмовника, мінімізувати суперечності й конфлікти та загалом більш ефективно виконувати завдання з охорони громадського порядку, захисту прав і свобод громадян. Соціальна компетентність є гарантом успішної адаптації майбутніх правоохоронців до динамічно мінливих умов життя соціуму і підвищує перспективи їх ефективного соціально-професійного становлення. Саме тому формування у майбутніх офіцерів ОВС соціальної компетентності, визначення необхідних для цього умов є важливим завданням професійної освіти.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, в яких започатковано вирішення зазначеної проблеми та на які опирається автор. На сьогодні вчені пропонують різні педагогічні умови формування соціальної компетентності молоді. Зокрема І. Зарубінська для формування соціальної компетентності студентів вищих навчальних закладів економічного профілю пропонує забезпечити усвідомлення учасниками навчально-виховного процесу дидактичної специфіки поняття “соціальна компетентність” як педагогічної категорії; організувати навчально-виховний процес на основі індивідуального підходу та принципів особистісно зорієнтованого педагогічного впливу, моделювати за допомогою педагогічних технологій інтерактивного та контекстного навчання предметний і соціальний зміст життя й діяльності фахівця, а також забезпечувати суб’єктну позицію студентів у навчально-виховному процесі та створювати ситуації успіху [6, с. 9–10].

У свою чергу дослідниця Н. Калініна для розвитку соціальної компетентності учнів в освітньому середовищі школи вважає за необхідне створювати особливе освітнє середовище, орієнтоване на розвиток соціальної компетентності учнів, збагачувати його розвивальний потенціал можливостями для самореалізації учнів та умовами для формування їх соціальних умінь. У цій роботі, на думку дослідниці, важливо опиратися на принципи активної взаємодії, стимуляції саморозвитку і створення комфортних умов для всіх учасників освітнього середовища, використовувати методи активного соціально-психоло-

гічного навчання для розвитку соціальної компетентності не тільки учнів, але й педагогів і батьків [7].

О. Діденко для підвищення ефективності професійної підготовки фахівців правоохоронних органів пропонує сповна використовувати потенціал компетентнісного підходу. На думку дослідника, при цьому важливе значення має спрямованість фахової підготовки на майбутню професійну діяльність випускників, визначення у вищих військових навчальних закладах (ВВНЗ) переліку необхідних для завоювання суб'єктами навчання компетентностей, що допомагає значно полегшити адаптацію майбутніх офіцерів на первинних офіцерських посадах [5].

Учений В. Бочаров для формування соціальної компетентності фахівця органів внутрішніх справ (ОВС) пропонує звертати увагу на ціннісне самовизначення особистості, ефективну організацію навчально-виховного процесу, використовувати особистісний та діяльнісний підходи до навчання та виховання, а також сучасні технології і методики. На думку В. Бочарова, для системного формування соціальної компетентності фахівця ОВС в умовах навчання і виховання у вищій школі потрібно розвивати інтелектуальні здібності курсантів (через зміст освіти, технології та методи навчання), їх професійні знання й уміння, формувати світоглядні установки, духовні цінності й моральні позиції, адекватні вимогам до професіонала-юриста [3, с. 20].

Загалом можна стверджувати, що науковці при формуванні соціальної компетентності віддають перевагу системному, компетентнісному, діяльнісному, особистісно орієнтованому та технологічному підходам. Крім того, для формування соціального досвіду суб'єктів навчання особливого значення дослідники надають використанню у процесі фахової підготовки теорії розвивального навчання, а також концепції активізації навчально-виховного процесу та творчого саморозвитку особистості.

Метою статті є узагальнення педагогічного досвіду та обґрунтування педагогічних умов формування соціальної компетентності у майбутніх офіцерів ОВС.

Виклад основного матеріалу дослідження. Становлення фахівця органів внутрішніх справ як соціальної особистості є тривалим процесом, на який впливає дуже багато факторів.

Основними джерелами соціалізації дослідники називають сім'ю, дошкільні навчальні заклади, школу, формальні та неформальні соціальні групи, суспільні інститути, засоби масової інформації тощо [1, с. 176]. П. Біленчук та С. Сливка зазначають, що на соціалізацію особистості юриста впливають усі види культури, умови його життєдіяльності, трудовий шлях, характер обраної спеціалізації, сімейний стан, атмосфера в сім'ї, місцевість проживання, перебування в соціальних групах та ін. [1, с. 200]. Має значення також специфіка служби, складна ситуація через неоднозначне ставлення суспільства до правоохоронних органів, економічна й соціальна нестабільність у державі, особливості взаємин правоохоронців у професійній сфері та ін.

Дослідники В. Зелений, І. Радомський, О. Скакун вважають, що формування соціальної компетентності відбувається завдяки системі знань, яку набуває людина, пізнаючи дійсність, завдяки емоційним переживанням, що виникають у неї при цьому, виконанню необхідних дій, а також через регуляцію, творчу діяльність і саморегуляцію. Зміст формування соціальної компетентності у такому випадку полягає у творенні життєво активної особистості курсантів і слухачів через конструювання такого змісту їхнього навчання й виховання, який би найбільшою мірою сприяв формуванню в них соціально значущих здібностей до аналізу своїх і чужих дій, до необхідного експериментування та прийняття рішень, до розуміння цінності соціальних знань у професійній діяльності й необхідності їх поглиблення.

Отже, дослідники для формування соціальної компетентності фахівців пропонують насамперед звертати увагу на відповідну змістову організацію навчального процесу. З огляду на це, важливою умовою формування соціальної компетентності майбутніх офіцерів ОВС ми визначаємо відповідне конструювання змісту навчального матеріалу для досягнення цілей формування соціальної компетентності. Ми також згодні з думкою С. Трубочової щодо того, що при розробці змісту слід визначити пріоритетні компетентності, а потім їх узгодити із на-

вчальними предметами та їх основними змістовими лініями [8, с. 54]. На думку О. Пометун, важливе значення має комплексний розгляд змісту навчальних предметів та визначення необхідної для формування компетентності кількості знань, умінь, навичок і способів діяльності [8, с. 20]. Йдеться про врахування складових соціальної компетентності, а потім на цій основі визначення змісту навчання, пріоритетних напрямів роботи, розробку базових компонентів навчальної інформації (дидактичних одиниць), які потрібно відобразити в темах навчальних занять, у системі навчальних завдань і завдань для самостійної роботи.

Загалом ми вважаємо, що зміст навчального матеріалу потрібно конструювати таким чином, щоб впливати на всі компоненти соціальної компетентності майбутніх фахівців. Для цього важливо удосконалити навчальні плани і програми професійної підготовки фахівців ОВС. Ми згодні з позицією С. Самигіна щодо важливості при цьому дотримуватись певного алгоритму узагальненого логічного конструкта дисципліни [10, с. 149–150]. Йдеться про те, що для відповідного відбору змісту навчального матеріалу в аспекті формування соціальної компетентності першочергове значення має: чітке визначення мети навчання, урахування вимог до професійної підготовки, оптимальна побудова змісту навчального матеріалу, зв'язок з практикою, професійна спрямованість і дотримання комплексних міжпредметних зв'язків.

Далі слід вказати, що ми підтримуємо позицію вчених (С. Занюк, І. Зимня, С. Максименко, Д. Узнадзе) щодо важливості вдосконалення потребнісно-мотиваційної сфери суб'єктів навчання для підвищення їх навчальної активності та загалом для підвищення ефективності професійної підготовки. Для нас також важливою є позиція Л. Лепіхової, яка зазначає, що для розвитку компетентності важливе значення має те, що особистість сама усвідомлює необхідність роботи у цьому напрямі. За таких умов, на думку дослідниці, коли поставлено мету, розгортається внутрішній суб'єктний механізм її досягнення, особистість набуває спеціальних знань і життєвого досвіду, може конструктивно його аналізувати [9].

З огляду на це, черговою педагогічною умовою ми називаємо мотиваційне забезпечення навчальної діяльності майбутніх офіцерів ОВС щодо формування соціальної компетентності. У цьому контексті йдеться про необхідність розвитку в майбутніх фахівців мотивації до набуття умінь і навичок соціальної взаємодії, формування усвідомленого й зацікавленого ставлення до набуття знань, умінь і навичок – складових соціальної компетентності в аспекті підготовки до майбутньої професійної діяльності.

Для розвитку в майбутніх фахівців мотивації до професійної діяльності та формування усвідомленого й зацікавленого ставлення до набуття знань, умінь і навичок – складових соціальної компетентності в контексті підготовки до майбутньої професійної діяльності ми, опираючись на дослідження вчених (О. Власова, С. Занюк, В. Ротенберг), вважаємо за необхідне велику увагу звертати на формування пізнавального інтересу до професійної підготовки та відповідну організацію навчальної діяльності курсантів. Для того щоб забезпечити особистісне залучення курсантів у процес навчання, формування їх позитивної мотивації, ми пропонуємо створювати можливості для їх інтелектуальної ініціативи і самостійності щодо шляхів вирішення навчальних завдань, плануємо залучати їх у процес самостійного пошуку й відкриття нових знань, вирішення складних проблем соціальної взаємодії.

Окрім того, ми підтримуємо думку вчених (О. Борисенко [2], В. Бочарова [3], І. Зарубінської [6], Н. Калініна [7] та ін.) про те, що формування соціальної компетентності слід вибудовувати через відповідне інструментування, залучення курсантів у різні види діяльності і спілкування, де б вони краще могли набути соціального досвіду. Зокрема слід вказати на думку О. Борисенко про важливість використання таких методів, які акцентують розвиток суб'єктності студента. Для цього важливо забезпечувати перевагу активності студента як суб'єкта формування соціальної компетентності над активністю викладача, створювати ситуації, у яких студент повинен робити самостійний вибір [2, с. 32]. Дослідниця І. Зарубінська щодо цього зазначає, що формування компетентності можливе лише як

формування досвіду відповідної поведінки, а такий досвід студенти набувають при застосуванні методів інтерактивного педагогічного впливу [6, с. 237].

Загалом, як бачимо, дослідники вказують на важливість дотримання під час формування соціальної компетентності принципу активної взаємодії, стимулювання суб'єктів навчання до саморозвитку. Цим вимогам на сьогодні якнайбільше відповідають методи активного соціально-психологічного навчання (П. Карамушка, О. Пометун, С. Сисоєва та ін.), що передбачають активну взаємодію між педагогами та суб'єктами навчання, а також між самими членами навчальних груп. З урахуванням цього ще однією педагогічною умовою формування соціальної компетентності курсантів ми називаємо застосування сучасних активних (проблемних, евристичних, інтерактивних) методів навчання як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності курсантів та опанування досвіду соціальної взаємодії.

Насамперед слід звернути увагу на виклад навчального матеріалу з елементами проблемності (частка такого викладу має зростати з кожним курсом). У цьому контексті П. Біленчук та С. Сливка зазначають, що зміст професійної адаптації як етапу професійної соціалізації юриста виявляється якраз у його умінні і здатності вирішувати протиріччя, які виникають у житті, досягаючи рівноваги [1, с. 197]. Ми вважаємо, що, залучаючи курсантів у проблемну ситуацію вибору, викладач допомагає їм розширити уявлення про соціальні норми та цінності, про людину як індивіда, суб'єкта діяльності й особистість, про особливості взаємодії у системах “людина – людина”, “людина – колектив”, “людина – великі соціальні групи”, про шляхи вирішення життєвих проблем і конфліктних ситуацій. Використання проблемних методів сприяє переходу знань про соціум, соціальні норми в переконання, викликає у курсантів бажання їх відстоювати і дотримуватись. Окрім того, включення курсантів через систему завдань і ситуацій в таку орієнтаційно-практичну діяльність, де вони можуть самостійно оцінити проблеми (явища, ситуації), визначити шляхи її оптимального вирішення, дозволяє ефективно формувати у них рольовий і професійний компоненти соціальної компетентності.

Для формування у курсантів соціальної компетентності велике значення має також метод аналізу конкретних ситуацій. Для нас важливою у цьому аспекті є позиція С. Рубінштейна, який високо цінував цей метод. Учений зазначав, що для формування і розвитку особистісних психічних властивостей важливе значення має діяльність з вирішення тих чи інших життєвих завдань. С. Рубінштейн підкреслював, що трудова діяльність – це “завжди виконання певного завдання; весь хід діяльності має бути підпорядкований досягненню необхідного результату” [11, с. 474].

Серед методів соціально-психологічного (інтерактивного) навчання слід також назвати дискусію та ділову гру. Дискусія допомагає учасникам усвідомити варіативність підходів до вирішення проблем соціальної взаємодії, здійснити самодіагностику своєї соціальної позиції й розвинути мотивацію до переструктурування ситуації. Дискусія про соціальні проблеми та норми виконує просвітницьку, консультаційну, мотиваційну функції, допомагає створити належні умови для розвитку соціальної компетентності майбутніх фахівців Міністерства внутрішніх справ (МВС). Її проведення дозволяє обговорювати факти, події, вчинки, соціальні норми, теорії тощо, вчити курсантів самостійно мислити, оцінювати явища соціальної дійсності, обстоювати власні погляди, розвиває вміння аналізувати й аргументувати, поважати думку інших, критично оцінювати чужі й власні судження.

У свою чергу ділова гра має передбачати імітацію, моделювання тих ситуацій професійної діяльності, де необхідні знання та навички соціальної компетентності. Ділові ігри є імітаційним моделюванням реальних механізмів і процесів, вони допомагають відтворювати предметний та соціальний зміст, певну реальну діяльність (професійну, соціальну, політичну) [6, с. 285]. Під час ділової гри курсанти можуть ефективно навчатися визначати варіанти і способи вирішення складних проблем соціального характеру та соціальної взаємодії. Ділові ігри дозволяють через імітацію реальних ситуацій професійної діяльності за допомогою “справжніх”, а не “навчальних” ролей формувати у курсантів уміння і навички, необхідні у ситуаціях спілкування з представниками різних соціальних груп, здійснювати

ефективну професійну комунікацію на мовному та соціокультурному рівнях.

Через моделювання різноманітних професійних і соціальних ситуацій курсанти мають можливість набути досвіду соціально компетентної поведінки в конкретних ситуаціях взаємодії, а також досвіду соціально-моральних комунікативних відносин і самопізнання. Це досвід спілкування, переживань, міжособистісних контактів: уміння співпрацювати в групі, виконувати різні функції у колективі, виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність за ухвалені рішення та їх виконання, застосовувати ефективні стратегії спілкування залежно від ситуації. Таким чином, у курсантів і слухачів формуються навички професійного спілкування та толерантності, уміння використовувати варіативні способи розв'язання професійних завдань соціального характеру.

Ще однією важливою педагогічною умовою формування соціальної компетентності слід назвати використання необхідних способів взаємодії учасників педагогічного процесу. Педагогічну взаємодію дослідники (Н. Волкова, Л. Столяренко, М. Фіцула та ін.) розглядають як категорію, що характеризує педагогічне спілкування та професійну спрямованість, особистісно-емоційний фон і безпосередній зміст педагогічної діяльності викладача.

Учені П. Біленчук та С. Сливка щодо цього зазначають, що вихідною точкою соціалізації юриста часто є посадово-рольова типізація, де керівник, у нашому випадку – викладач, стає прикладом для наслідування. Курсанти мимоволі переймають характер соціалізації викладача, використовують його методи і прийоми роботи. Для юридичної діяльності таке наслідування має ефект тоді, коли викладач дотримується принципів правомірної педагогічної поведінки та професійної етики [1, с. 188].

З урахуванням цього можна стверджувати, що для формування соціальної компетентності між викладачами і курсантами мають бути такі відносини, які б сприяли самоствердженню особистості курсанта, створювали атмосферу психологічної захищеності, зниження внутрішнього емоційного напруження, передбачали взаємообмін окре-

ними рольовими функціями, а також забезпечували комфортне спілкування. Для цього у ланці “викладачі – курсанти” важливого значення слід надавати таким соціально-психологічним явищам, як сприйняття та взаєморозуміння. Ці процеси невіддільні від спілкування між ними. Для формування всіх складових соціальної компетентності спілкування слід розглядати як важливу передумову позитивного налаштування до діяльності засіб формування позитивної установки на спільні дії. Спілкування має бути спрямоване не тільки на передачу інформації про зміст соціально важливих знань, а також на формування необхідних соціальних цінностей, професійно обумовлених соціальних навичок і вмінь.

Важливою передумовою налагодження ефективної взаємодії з курсантами є вдосконалення стилю спілкування викладача з курсантами. Ми підтримуємо позицію Н. Волкової та вважаємо, що для формування в курсантів соціальної компетентності педагогічне спілкування слід будувати на суб’єкт-суб’єктному рівні. Для цього важливо насамперед виробляти особистісну орієнтацію учасників спілкування, тобто здатність бачити й розуміти співрозмовника, дотримуватись рівності психологічних позицій. Йдеться про недопустимість домінування педагога в спілкуванні: педагог повинен визнавати право курсанта на власну думку, власну позицію з різних питань соціальної взаємодії. Викладач також повинен бути готовим прийняти погляди курсантів, спілкуватись за законами взаємної довіри, відходити від суто рольової позиції вчителя [4, с. 28]. Важливо, щоб викладач був налаштований на особистісно орієнтоване спілкування, був відкритим, доступним, надавав курсантам можливість висловлювати свої думки і почуття.

Отже, велике значення для формування соціальної компетентності майбутніх фахівців ОВС має організація взаємодії між викладачами і курсантами, на що впливають спрямованість викладача, стиль його спілкування, рівень сформованості в нього педагогічної культури і педагогічної техніки. Цим обумовлена необхідність таких педагогічних умов, як підтримання сприятливого для формування соціальної компетентності соціально-психологічного середовища під час навчаль-

но-виховного процесу та забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладачів і курсантів як основи для наслідування соціально доцільної поведінки під час виконання завдань професійної діяльності.

У всіх зазначених випадках важливе значення має особиста підготовка викладача до взаємодії з курсантами. Для удосконалення взаємодії викладачів і курсантів протягом усього освітнього процесу у вузі викладач на основі індивідуального підходу повинен створювати умови, які б сприяли максимальному включенню курсантів у процес формування соціальної компетентності. Для цього важливо звертати увагу на стиль взаємодії, ураховувати індивідуальні, особистісні та професійні характеристики курсантів, а також організовувати спільну діяльність викладача і курсантів на основі довіри та співробітництва. Саме тому ми згодні з думкою І. Зарубінської про те, що “соціально компетентного студента може виховати тільки соціально компетентний педагог” [6, с. 271]. Відповідно до цього великого значення під час формування соціальної компетентності майбутніх фахівців ОВС слід надавати такій педагогічній умові, як підготовка науково-педагогічного складу до формування та розвитку соціальної компетентності курсантів і слухачів, а також педагогічній підтримці та супроводу їх роботи з формування соціальної компетентності.

Висновки. Для формування соціальної компетентності офіцерів МВС важливе значення має створення розвиваючого освітнього середовища, що визначає зовнішні умови для соціальної компетентності й безпосередній педагогічний супровід цього процесу. Важливими педагогічними умовами формування соціальної компетентності курсантів слід назвати: відповідне конструювання змісту навчального матеріалу для досягнення цілей формування соціальної компетентності; мотиваційне забезпечення навчальної діяльності майбутніх офіцерів ОВС щодо формування соціальної компетентності; застосування сучасних активних (проблемних, евристичних, інтерактивних) методів навчання як засобу активізації навчально-пізнавальної діяльності курсантів та опанування досвіду соціальної взаємодії; використання необхідних способів взаємодії учасників педагогічного процесу, підтримання сприятливого для формування соціальної компетентності

соціально-психологічного середовища під час навчально-виховного процесу та забезпечення суб'єкт-суб'єктної взаємодії викладачів і курсантів як основи для наслідування соціально доцільної поведінки під час виконання завдань професійної діяльності.

Перспективами подальших наукових розвідок є експериментальна перевірка педагогічних умов формування соціальної компетентності курсантів вищих навчальних закладів МВС України.

Список використаної літератури

1. Біленчук П. Д. Правова деонтологія / П. Д. Біленчук, С. С. Сливка / за ред. П. Д. Біленчука. – К. : АТІКА, 1999. – 320 с.
2. Борисенко Е. Н. Педагогическое сопровождение формирования социальной компетентности студентов вуза : автореф. дис. на соиск. ученой степ. докт. пед. наук : спец. 13.00.01 “Общая педагогика; история педагогики и образования” / Е. Н. Борисенко ; Кемеровский государственный университет. – Кемерово, 2013. – 38 с.
3. Бочаров В. М. Система формирования социальной компетентности специалиста органов внутренних дел в процессе профессиональной подготовки : дисс. ... докт. пед. наук : 13.00.08 / Бочаров Виталий Михайлович. – Ставрополь, 2005. – 400 с.
4. Волкова Н. П. Професійно-педагогічна комунікація : навч. посіб. / Н. П. Волкова. – К. : Академія, 2006. – 256 с. – (Альма-матер).
5. Діденко О. В. Особливості впровадження компетентнісного підходу у професійну підготовку майбутніх офіцерів у ВНЗ [Електронний ресурс] / О. В. Діденко // Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України . - 2014. - Вип. 3. - Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/j-pdf/Vnadps_2014_3_6.pdf3
6. Зарубінська І. Б. Формування соціальної компетентності студентів вищих навчальних закладів (теоретико-методичний аспект) : монографія / І. Б. Зарубінська. – К. : КНЕУ, 2010. – 348 с.
7. Калинина Н. В. Психологическое сопровождение развития социальной компетентности школьников : дис. докт. психол. наук : 19.00.07 / Н. В. Калинина. – Самара, 2006. – 460 с.
8. Компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи : Бібліотека з освітньої політики / під заг. ред. О. В. Овчарук. – К. : К.І.С., 2004. – 112 с.

9. Лепіхова Л. Соціалізація та соціально-психологічна компетентність як рівні особистісної зрілості / Л. Лепіхова // Кроки до компетентності та інтеграції в суспільство : науково-методичний збірник / ред. кол. Н. Софій (голова), І. Єрмаков (керівник авторського колективу і науковий редактор) та ін. – К. : Контекст, 2000. – 336 с.

10. Педагогика и психология высшей школы / под. ред. С. И. Самыгина. – Ростов н/Д : Феникс, 1998. – 544 с. – (Учебники, учебные пособия).

11. Рубинштейн Л. С. Основы общей психологии / Л. С. Рубинштейн. – СПб. : Питер, 2000. – 720 с.

Рецензент – доктор педагогічних наук, професор Діденко О. В.

Стаття надійшла до редакції 16.01.2015.

Тогочинский А. М. Обоснование педагогических условий формирования социальной компетентности у будущих офицеров органов внутренних дел

В статье представлены результаты анализа и обобщение научных работ относительно путей формирования социальной компетентности курсантов ВНЗ МВД Украины, предложено для формирования этого профессионально важного свойства предусмотреть соответствующее конструирование содержания учебного материала, обеспечивать мотивацию к учебной деятельности будущих офицеров ОВС относительно формирования социальной компетентности, применять современные активные методы обучения, поддерживать благоприятную для формирования социальной компетентности социально-психологическую среду и обеспечивать субъект-субъектное взаимодействие преподавателей и курсантов.

Ключевые слова: *социальная компетентность, педагогические условия, методы, взаимодействие, курсанты.*

Tohochynskyi O. M. Grounding of pedagogical conditions of social competence of future officers of Ministry of Internal Affairs

The paper presents the results of the analysis and synthesis of scientific papers on ways of forming social competence of cadets of higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine. Interaction of a

police officer with different groups of people in the performance of duties' is rather complex character and needs of developed personal qualities combined in an integrative concept of "social competence". The development of this type of expertise allows law enforcement agencies to establish effective interpersonal interaction, influence the interlocutor, to minimize contradictions and conflicts in general and more effectively perform the tasks of public order, protection of rights and freedoms.

Today scientists offer different pedagogical conditions of social competence of young people in higher education.

Considering the results of the analysis of scientific papers and conclusions from the analysis of the practice of training future law enforcement officers concluded that the formation of social competence for officers of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine important to create developmental educational environment that determines the external conditions for social competence and direct pedagogical support this process. Important pedagogical conditions of social competence of students should call the appropriate design of the content of educational material to achieve the objectives of formation of social competence; providing motivational training of future officers of Internal Affairs of Ukraine in the formation of social competence; use of modern active (problem, heuristic, interactive) teaching methods as a means of activation of teaching and learning of students and master the experience of social interaction; use appropriate ways of interacting partners of communication, maintaining favorable for the formation of social competence social and psychological environment in the educational process and providing subject-subject interaction between teachers and students as the basis for imitation socially purposeful conduct in the performance of duties. Prospects of further scientific studies are experimental verification pedagogical conditions of formation of social competence of students of higher educational institutions of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine.

Keywords: *social competence, pedagogical conditions, motivation, methods, interaction, cadets.*